

Vážený pane předsedo vlády, vážený pane ministře, dámy a pánové,

dovolte mi, abych Vás srdečně přivítal v Jihočeském kraji a pozdravil vás všechny jménem jeho rady a zastupitelstva. Scházíme se dnes, v den 121. výročí narození druhého prezidenta Republiky československé a zároveň v den slavnostního zahájení provozu Památníku prezidenta Dr. Edvarda Beneše.

Jihočeské město Sezimovo Ústí a Jihočeský kraj samotný se ne náhodou staly místem pro soukromí, pro chvíle oddechu a setkávání s přáteli a nakonec i místem posledního odpočinku presidenta Edvarda Beneše a jeho manželky Hany Benešové. Pan president znal tuto krajinu důvěrně již od doby před první světovou válkou. Jeho starší bratr Bedřich koupil v roce 1910 po prodeji statku v rodných Kožlanech mlýn Soukeník asi půl hodiny cesty od Sezimova Ústí a Edvard Beneš do této části našeho kraje často jezdil a obdivoval jeho líbeznou krajinu i bohatou historii. I manželka pana presidenta, paní Hana Benešová, měla k tábořsku osobní vztah od dětství. Po přestěhování do Dobronic a posléze do Tábora zde vychodila obecnou školu.

Bylo proto přirozené, že když se manželé Benešovi rozhodovali o umístění svého domu, hledali příhodné místo v jižních Čechách. Vybrali rozsáhlý pozemek na tomto místě a spolu s přáteli Ludvíkem Strimlem a Zdeňkem Fierlingerem zde postavili svá venkovská sídla. Sem jezdila rodina na všechny víkendy, pokud to bylo možné a zde trávil Vánoce, Velikonoce i letní dovolenou.

Od roku 1935 se však postavení domu Edvarda a Hany Benešových zásadně změnilo. Ze soukromé vily se stalo presidentské sídlo se vztyčenou presidentskou standartou a hradní stráží v době presidentova pobytu. Nezměnil se ale účel domu, který zůstal oázou klidu a odpočinku v často bouřlivém okolním světě. Sem přijel Edvard Beneš 6. října 1938, tedy den po své abdikaci a po rozhlasovém rozloučení s občany již bývalého Československa, sem se vrací s paní Hanou po dlouhé době emigrace 16. června 1945, do Sezimova Ústí naposledy a natrvalo odjíždí 27. února 1948, po podpisu složení Gottwaldovy vlády.

Stručný výčet těchto historických událostí dokládá, že president Beneš prožíval v tomto domě jak chvíle rodinné pohody, tak chvíle

dramatické, které tak bezprostředně a často velmi bolestně souvisely s dějinami naší země. Vztah presidenta Beneše k jižním Čechám dobře vystihuje citát z jeho projevu, kterým při své cestě po Jihočeském kraji v roce 1937 odpovídá na uvítání soběslavského starosty B. Huberta:

„Dobře jste vystihl můj osobní poměr k této části naší vlasti: jest zde můj užší domov. Tento kraj, který vždy nutkal ty, kdo v něm žijí, k přemítání, k myšlení a ovšem také k činům, mě odedávna vábil. A nyní, když jsem se tu nedaleko usídlil, přemýšlím o jeho problémech minulosti a potřebách i bolestech přítomnosti víc než kdy jindy. Kdo by zde v jihočeském prostředí, v kraji tak výrazném a pro naši národní historii tak důležitém, nepromýšlel všechny naše národní problémy, všechny naše životní otázky minulosti, přítomnosti i našich výhledů do budoucnosti, kdo by zde nefilosofoval o našem národě a státu, kdo by zde nehledal syntésu a naučení z minulosti pro budoucnost?“

Toto jsou slova pana presidenta Dr. Edvarda Beneše, pronesená k naší předkům před 68 lety. Naše generace, která část svého života prožila v dobách komunistické totalitní diktatury, má nyní již více než 15 let možnost svobodně zkoumat všechny naše životní otázky minulosti a z chyb, které naši předkové učinili, si brát poučení. Nesmíme dopustit deformování naší historie, ať již pochází z jakýchkoli pozic, historie, ve které má prezident Edvard Beneš své významné místo jako velký český státník. Hledejme naučení z minulosti i ve vztahu k našim sousedům a snažme se společně otevírat výhledy do budoucnosti, která musí být ve znamení přátelství, spolupráce a dobrého sousedství.

Vážení přátelé, otevření Památníku presidenta Dr. Edvarda Beneše, připomínající mimo jiné i jihočeské vazby pana presidenta a jeho manželky, je významným počinem pro Jihočeský kraj a já za jeho vybudování jménem krajské samosprávy Vládě České republiky a Husitskému muzeu v Táboře děkuji.